6. GRAMMATICA : Enkele onregelmatige werkwoorden in het heden :
pouvoir, aller, savoir, faire, vouloir, devoir, mettre, aller, venir

De werkwoorden die we hier zullen zien zijn **onregelmatig** ; dat wil zeggen dat er weinig regelmaat zal zitten in de stamveranderingen (of soms in de uitgangen). Daarom is het raadzaam om deze zonder al te veel regels gewoon uit het hoofd te leren.

* het werkwoord *pouvoir* betekent *kunnen* of *mogen*. Dit werkwoord wordt meestal gevolgd door een infinitief. Bekijk de vervoeging eerst en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.
.

Pouvoir

je peux

tu peux

il peu**t**

nous pouvons

vous pouvez

ils peuvent

_____

1 Drie verschillende stammen en de uitgangen in het enkelvoud zijn { x, x, t}

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *Je **peux** aider si tu veux.* [ik kan helpen als je dat wil]
- *Elles **peuvent** arriver à tout moment.* [Ze kunnen elk moment arriveren]
- *Vous **pouvez** avertir la police si vous vous inquiétez.* [Jullie mogen de politie verwittigen...]

* <u>het werkwoord *aller*</u> betekent *gaan*. Dit werkwoord wordt meestal gevolgd door een plaatsbepaling [richting] (*je vais* ***au cinéma***) of door een infinitief (*je vais manger une tartine :* ik ga een boterham eten) . Bekijk de vervoeging eerst en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.

Aller

je <u>vais</u>

tu <u>vas</u>

il **va**

nous <u>allons</u>

vous <u>allez</u>

ils <u>vont</u>

_____

1 Drie verschillende stammen en de uitgangen in het enkelvoud zijn { x, x, t}

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *je vais en France / au bureau de police / chez ma tante / au supermarché /…*
  [ik ga naar Frankrijk / naar het politiebureau / naar m'n tante / naar de supermarkt]

- *je <u>vais nager</u> cet aprèm / elle <u>va raconter</u> une histoire / …*
  |
  |_> het werkwoord *aller* gevolgd door een infinitief (*nager*) dient om over de nabije toekomst te spreken. Bovenstaande zinnen vertaal je dan ook als *ik ga zwemmen / zij gaat een verhaal vertellen/…* Dergelijk gebruik van het werkwoor *aller* noemt men de *futur proche* (nabije toekomst)

* <u>het werkwoord *vouloir*</u> betekent *willen*. Dit werkwoord wordt meestal gevolgd door een infinitief (*ik wil <u>naar huis gaan</u>)* maar kan ook gevolgd worden door een zelfstandig naamwoord-groep (*ik wil <u>een groene auto</u>*) of een andere zin (bijzin die begint met *dat* : *Ik wil <u>dat je stopt met roken</u>)* . Bekijk de vervoeging die erg gelijklopend is met die van *pouvoir* en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.

Vouloir
je v<u>eu</u>x
tu v<u>eu</u>x
il v<u>eu</u>**t**
nous v<u>oul</u>ons
vous v<u>oul</u>ez
ils v<u>eul</u>ent
_____
1 Drie verschillende stammen en de uitgangen in het enkelvoud zijn { x, x, t}

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *Elle <u>veut aider</u> seulement si je lui donne de l'argent*. [ze wil helpen alleen maar als …]

- *Nous <u>voulons rentrer</u> chez nous vers 8h. [*we willen naar huis gaan tegen 8u]
  |
  |_> *vouloir* gevold door een infinitief

- *Je <u>veux</u> la voiture blanche*. [ik wil de witte auto (hebben)]
  |
  |_ > *vouloir* gevolgd door een zelfstandig naamwoord-groep (une voiture blache)

- *Elle <u>veut</u> <u>que j' arrête de fumer</u>*. [Ze wil dat ik stop met roken]
  |
  |_> *vouloir* gevolgd door een bijzin (die begint met *que*)

* <u>het werkwoord *devoir*</u> betekent *moeten* of *mogen [*in ontkennende zin*]*. Dit werkwoord wordt meestal gevolgd door een infinitief. Bekijk de vervoeging eerst en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.

Devoir
je <u>dois</u>
tu <u>dois</u>
il <u>doit</u>
nous <u>devons</u>
vous <u>devez</u>
ils <u>doivent</u>
_____
1 Drie verschillende stammen

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *nous <u>devons finir</u> notre devoir avant 17h* . [We moeten ons huiswerk klaar hebben voor 17u]
  |
  |_> *devoir* gevolgd door een infinitief (finir)

- *il <u>ne doit plus</u> bavarder en classe*. [Hij mag niet meer praten tijdens de les]
  |
  |_>*devoir* mét een ontkenning betekent vaak dat iets niet mag (let op, niet altijd!)

* <u>het werkwoord *savoir*</u> betekent *weten* of *kennen*. Dit werkwoord wordt gevolgd door een infinitief en dan betekent het *kunnen*. Als *savoir* wordt gevolgd door een zin (die begint met *que*) dan betekent het *weten* (*ik weet dat Luc ziek is*) Bekijk de vervoeging eerst en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.

Savoir
je <u>sais</u>
tu <u>sais</u>
il <u>sait</u>
nous <u>savons</u>
vous <u>savez</u>
ils <u>savent</u>
_____
1 Twee verschillende stammen

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *Elle <u>sait que</u> le coronavirus est dangereux*. [Ze weet dat het coronavirus gevaarlijk is]
  |
  |_> *savoir* gevolgd door een hele zin die begin met « que »(=*dat* in het Nederlands)

- *Elle <u>sait le nom de l'auteur</u>*.[Ze kent de naam van de auteur]
  |
  |_> *savoir* gevolgd door een zelfstandig naamwoord-groep (Betekenis : iets kennen omdat je het geleerd hebt).

-*Elle <u>sait nager</u>*. [Ze kan zwemmen]
  |
  |_> *savoir* gevolgd door een infinitief ; hier betekent *savoir* dat je iets kan doen wat je geleerd hebt.

* het werkwoord *faire* betekent *doen* of *maken* en wordt doorgaans gevolgd door een zelfstandig naamwoord-groep. Het komt ook vaak voor in vaste uitdrukkingen zoals *faire attention, faire peur,....* Bekijk de vervoeging eerst en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.

Faire
je f<u>ais</u>
tu f<u>ais</u>
il f<u>ait</u>
nous <u>faisons</u>
vous <u>faites</u>
ils <u>font</u>
_____
1 Vier verschillende stammen

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *Luc fait un film / Cette usine fait des ordinateurs / Je fais du pain /….*[Luc maakt een film / Die fabriek maakt computers / Ik maak brood]
- *Je veux faire ça mais tu dois m'aider. [Ik wil dat doen maar je moet me helpen]*

* <u>het werkwoord *mettre*</u> is een duizendpoot onder de Franse werkwoorden : erg veel gebruikt in enorm veel verschillende situaties. Als we dan toch een basisvertaling moeten geven dan is dat zoiets als *plaatsen, leggen, aandoen*. Bovendien wordt het werkwoord ook vaak gebruikt in vaste uitdrukkingen. Bekijk de vervoeging eerst en bestudeer daarna de voorbeeldzinnen goed.

Mettre
je <u>mets</u>
tu <u>mets</u>
il <u>met</u>
nous <u>mettons</u>
vous <u>mettez</u>
ils <u>mettent</u>
_____
1 Twee verschillende stammen

Enkele voorbeeldzinnetjes :

- *Elle va mettre ses chaussures/ sa veste / une jupe /…*
  [een kledingstuk aantrekken]

- *Il met ses clés sur la table*
  [Hij legt/plaatst z’n sleutels op tafel]

- *Il met la voiture au garage.*
  [Hij zet de auto in de garage]

Om te eindigen geven we nog een kort overzichtje van nog enkele andere onregelmatige maar frequente werkwoorden :

Prendre (nemen)	venir (komen)	Falloir (nodig zijn)	Boire (drinken)
je prend- s tu prend- s il prend nous pren- ons vous pren- ez ils prenn- ent _____ [1] Weer 3 stammen ! Worden ook op deze wijze vervoegd : comprendre (begrijpen), apprendre (leren), surprendre (verrassen)	je vien- s tu vien- s il vien- t nous ven- ons vous ven- ez ils vienn- ent _____ [1] Drie stammen ! Worden ook vervoegd zoals *venir* alle samenstellingen met *venir* zoals bv. *Revenir (terugkomen)* of de werkwoorden *tenir (houden, hebben)* en de samenstellingen met dit werkwoord zoals *retenir (weerhouden, onthouden)*, *s'abstenir* (zich onthouden),...	il faut _____ [1] We hebben geluk : dit werkwoord kent slechts 1 vorm : de il-vorm. In vertaling betekent dit *het is nodig dat….* Zoals in (a) *il faut arrêter de fumer.* [het is nodig om te stoppen met...] (b) il faut que tu arrêtes de fumer [het is nodig dat je stopt met …] Let op dat je de « il » van « il faut » nooit vertaald als « hij » maar als « het » Een beetje zoals het werkwoord *pleuvoir* : **il** pleut = **het** regent	je boi- s tu boi- s il boi- t nous buv-ons vous buv-ez ils boiv-ent _____ Drie stammen !